

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

**МАТЕРІАЛИ
II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ІННОВАЦІЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ: ПЕРСПЕКТИВИ,
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

23 січня 2023 року

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Запоріжжя, 2023

УДК 61:37:001.895(063)

I-66

Рекомендовано до поширення в мережі педагогічною радою Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету (протокол №3 від 26.01.23р.), конференція включена до переліку наукових конференцій здобувачів вищої освіти та молодих учених Міністерства освіти і науки України на 2023 рік порядковий номер № 260 згідно з листом ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 10.01.2023 року номер 21/08-9

Організаційний комітет:

Ольга Павлівна КІЛЄЄВА – голова оргкомітету, викладач-методист вищої кваліфікаційної категорії Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Тетяна Юріївна ЧЕТВЕРТАК – кандидат педагогічних наук, завідувача методичним кабінетом Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Тетяна Євгенівна ШКОПИНСЬКА – кандидат сільськогосподарських наук, завідувача відділенням, викладач-методист вищої кваліфікаційної категорії Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Вікторія Миколаївна КОВАЛЬОВА - кандидат фізико-математичних наук, викладач вищої кваліфікаційної категорії, провідний модератор Медичного фахового коледжу Запорізького державного медичного університету

Відповідальна за випуск, гол. ред.: к.пед.н. Четвертак Тетяна Юріївна

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за зміст та точність поданих фактів, цитат, цифр, прізвищ тощо несуть автори.

Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (23 січня 2023 р.). / під ред. Т.Ю. Четвертак. Запоріжжя, 2023. 340 с.

У збірнику наукових праць представлено теоретико-практичні дослідження з медичної освіти та науки незалежної України: медицини, фармації та педагогіки.

23 січня 2023 р., м. Запоріжжя

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Прихильність матерів до різних видів вигодовування дітей від народження до двох років та їх мотивації.....	210
Тамара ЗАРІЧНА, Тетяна БРИТАНОВА	
Вивчення контингенту споживачів протівірусних лікарських засобів та аналіз їх уподобань.....	214
В'ячеслав ГРИЩЕНКО, Людмила СУХОВІРСЬКА	
Інноваційна тактика паліативного лікування кісткових метастазів.....	216
Ольга ДРОФІЧ, Роксолана НЕДІЛЬКО	
Аналіз поширеності цукрового діабету. Роль сестри/брата медичних у профілактиці цукрового діабету.....	218
Дар'я ДУГІЄНКО, Тетяна ШКОПИНСЬКА	
Комплексне лікування гострих респіраторних захворювань за допомогою лікарських препаратів виготовлених з рослинних субстанцій.....	222
Ольга ІВАНОВА, Олена ЧЕРВОНА, Самі АБУВАТФА	
Використання гомеопатичних ліків для корекції психоемоційних порушень.....	230
Ірина КОНОГРАЙ, Валентина ПЛІС	
Захист дітей з порушеннями слуху в умовах воєнного стану.....	232
Ксенія ЛИСЕНКО, Вікторія КОВАЛЬОВА	
Методи сучасної рентгенографії.....	236
Вікторія НАРТОВА, Єва ЗАТЕВАХІНА, Тетяна ЧЕТВЕРТАК	
Вплив хімічного складу засобів догляду за ротовою порожниною на зубну емаль.....	240
Андрій НЕСЕН, Олександр КІРІЄНКО, Володимир ШКАПО, Деніс КІРІЄНКО	
Особливості структурно-функціональних змін в серці і судинах у пацієнтів на цукровий діабет II типу з нефропатією.....	251

**ВПЛИВ ХІМІЧНОГО СКЛАДУ ЗАСОБІВ ДОГЛЯДУ ЗА РОТОВОЮ
ПОРОЖНИНОЮ НА ЗУБНУ ЕМАЛЬ**

Вікторія Нартова, Єва Затевахіна

студенти

Тетяна Юріївна Четвертак

к.пед.н., викладач фармацевтичних дисциплін

**Медичний фаховий коледж Запорізького державного медичного
університету
м. Запоріжжя**

Догляд за ротовою порожниною щоденна процедура кожного українця, саме тому увага гуртківців обдарованих здобувачів освіти "Хімічна скринька" цього року була направлена на аналіз впливу хімічного складу засобів догляду за ротовою порожниною на зубну емаль. Щоб досягти мету дослідження було передбачено виконання поставлених завдань, а саме: розкрити особливості аналізу хімічного складу засобів догляду за ротовою порожниною та експериментально перевірити якість зубних паст. Також, практичним значенням дослідження було визначити та розробити у вигляді рекомендацій техніку виконання догляду за ротовою порожниною, що позитивно впливає на якість догляду за емалю зубів. Серед представлених товарів догляду за ротовою порожниною, основним засобом догляду є зубна паста. Вона являє собою тонку, стабільну та однорідну суспензію порошкоподібних частинок у суцільній, безперервній рідкій фазі. Саме завдяки своєму складу, зубна паста має безперечні переваги – компактність, портативність, пластичністю, приємний смак і запах, наявність профілактичних та лікувальних властивостей. І саме склад зубних паст обумовлює їх властивості та дію на зуби людини, тому дуже важливо обрати пасту, яка допоможе у профілактиці захворювань ротової порожнини або буде виконувати лікувальний ефект. Але є одна проблема – проблема вибору. Асортимент зубних паст настільки широкий, що споживач не

може зорієнтуватися, який саме засіб йому придбати. Яскраві тюбики, гарні упаковки, рекламні акції, ім'я бренду – все це, звичайно ж, впливає на вибір. Об'єктом дослідження стали зубні пасти «Dentalux Complex 3 Mint Fresh», «Oral-b 1-2-3 Mint», «Colgate Triple Action», «Blend-a-med 3D White», «Sensodyne complex daily care». Нормативними документи, які встановлюють загальні технічні вимоги до зубних паст і методів їх випробувань, [1,2], акцентують увагу на тому, щоб забезпечити: сприятливу дію, безпечність всіх інгредієнтів, що входять до складу, незмінність якості протягом гарантійного терміну, стійкість по відношенню до розвитку мікроорганізмів і окислювальних процесів. Зубні пасти повинні вироблятися у відповідності з вимогами [2], технологічного регламенту і за рецептурами, узгодженим в установленому порядку. Детальна характеристика за органолептичними, фізико-хімічними, мікробіологічними показниками, яким повинні відповідати зубні пасти зазначено в таблиця 1. Зубні пасти повинні бути однорідними, у вигляді желеподібної маси без крупинок та сторонніх включень, мати приємний запах, смак, колір. Що стосується показника рН – допускається за погодженням з Міністерством охорони здоров'я випускати лікувально-профілактичні зубні пасти спеціального призначення з рН 4,5-5,5 після випробувань на демінералізацію емалі. Мікробіологічні показники безпеки продукції косметичної промисловості базуються на відсутності чи обмеженні допустимого рівня вмісту патогенних, потенційно-патогенних для здоров'я людини та санітарно-показових мікроорганізмів, які повинні гарантувати безпеку продукції за умов застосування згідно з призначенням протягом гарантійного терміну зберігання. Що стосується складу зубних паст – присутність будь-яких вище перелічених мікроорганізмів недопустима. При оцінці безпеки першочерговим є аналіз складу інгредієнтів з урахуванням вимог Державних санітарних правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості.

Таблиця 1.

Органолептичні, фізико-хімічні, мікробіологічні показники зубних паст

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Найменування показника	Характеристика і норма
Зовнішній вигляд і консистенція	Однорідна маса, яка утримується на поверхні зубної щітки, не проникаючи всередину щетини
Колір	Властивий кольору пасти даного зразка
Запах	Властивий запаху пасти даного зразка
Смак	Властивий смаку пасти даного зразка
Мікробіологічна чистота:	
Загальна кількість мезофільних аеробних і факультативно-анаеробних мікроорганізмів, КУО / 1 г, не більше	1x10
Enterobacteriaceae, КУО / 1 г	відсутні
Pseudomonas aeruginosa, КУО / 1 г	відсутні
Staphylococcus aureus, КУО / 1 г	відсутні
Пліснява і дріжджі, КУО / 1 г	відсутні
Водневий показник (рН)	відсутні
Масова частка металів,%, не більше	5,5-10,5
Масова частка фториду (в розрахунку на молярну масу фтору), %	0,002
Маса фториду (в розрахунку на молярну масу фтору) в одиниці упаковки, мг, не більше	300
Абразивність	Витримує випробування за пунктом 6.10. ГОСТ 7983-99

242

Також для визначення безпечності зубних паст визначають токсиколого-гігієнічні показники (табл.2) безпеки для здоров'я людини, вони гарантують відсутність у готовій продукції токсичної, подразнюючої, сенсibiliзуючої чи іншої несприятливої дії на здоров'я людини за умов застосування згідно з призначенням протягом гарантійного терміну зберігання.

Таблиця 2.

Токсиколого-гігієнічні показники та норми безпеки зубних паст

Показники безпеки для зубних паст	Бали
Індекс "гострої" токсичності при нанесенні на шкіру лабораторних тварин за ступенем дії	0 балів - відсутність токсичної дії при одноразовому нанесенні на шкіру тварин дозою 2500 мг/кг

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

Індекс хронічної токсичності при нанесенні на шкіру, не більше	0 балів-відсутність токсичної кумулятивної дії
Індекс шкірно-подразнюючої дії за ступенем змін функціонального стану шкіри	0 балів - відсутність подразнюючої дії
Індекс сенсibiliзуючої дії, не більше	0 балів - відсутність сенсibiliзуючої дії
Індекс гострої токсичності при введенні у шлунок, не більше	0 балів - відсутність токсичної дії при одноразовому введенні у шлунок в дозі 10 000 мг/кг
Індекс хронічної токсичності при введенні у шлунок, не більш	0 балів - відсутність токсичної кумулятивної дії
Індекс фотосенсибилізуючої, не більше	0 балів – відсутність фотосенсибилізуючої дії

Для зубних паст, призначених для дітей у віці від 1 до 6 років, рекомендується зменшення масової частки фториду до 0,02-0,05%. Важливо нормувати вміст фтору, адже це отруйна речовина. Надлишок в організмі може привести до захворювання емалі зубів - флуорозу. Тому в дитячих зубних пастах допускається менший вміст фтору - до 0,025 %. При експертизі якості зубної пасти перевіряють органолептичні і фізико-хімічні показники. До органолептичних показників якості зубної пасти відносяться: зовнішній вигляд, колір, запах, смак. З фізико-хімічних показників нормуються: мікробіологічна частота, водневий показник, масова частка суми важких металів, масова частка фториду, абразивність тощо. Отже, проаналізуємо зубні пасти таких торгових марок «Dentalux Complex 3 Mint Fresh», «Oral-b 1-2-3 Mint», «Colgate Triple Action», «Blend-a-med 3D White», «Sensodyne complex daily care», результати товарознавство аналізу представлені в табл. 1.3. Упаковки всіх зразків представлені у вигляді пластмасових тюбиків з поліетилену. На тюбиках є мембрана, що забезпечує їх герметичність. Тюбики зубних паст «Dentalux Complex 3 Mint Fresh», «Oral-b 1-2-3 Mint», «Blend-a-med 3D White», «Sensodyne complex daily care», мають широку кришку, тому пасти можуть стояти. Додаткова картонна коробочка є в усіх представлених зразків.

Зразки зубних паст, відібраних для дослідження

Найменування пасти	Паста зубна «Dentalux Complex 3 Mint Fresh»	Паста зубна «Oral-b 1-2-3 Mint»	Паста зубна «Colgate Triple Action»	Паста зубна «Blend-a-med 3D White»	Паста зубна «Sensodyne complex daily care»
Товарний знак, зразок					
Адреса виробника	Katharinenstr. 4 DE-01099 Дрезден, Німеччина	Procter & Gamble Strasse 1, 64521 Gross- Gerau, Німеччина	Colgate-Palmolive (Poland) Sp. Z o.o, ul.Wybrzeze Gdyskie 6D,01- 531 Warszawa	Procter & Gamble. Blendax GmbH (м.Майнц, Німеччина)	GSK Consumer Healthcare, Levice, 934 01, SK GSK Consumer Healthcare Sr.I, via Zambetlb s.n.c. Baranzate (MI)
Склад	Aqua, hydrated silica, sorbitol, propylene glycol, tetrapotassium pyrophosphate, sodium C14-16, olefin sulfonate, xanthan gum, aroma, sodium fluoride, sodium saccharin, allantoin, silica, zinc chloride, limonene CI 74160, CI 77891.	Aqua, hydrated silica, sorbitol, sodium lauryl sulfate, cellulose gum, carbomer, trisodium pyrophosphate, polysorbate 80, aroma, sodium fluoride, sodium saccharin, limonene CI 74160.	Карбонат кальцію, вода, Сорбітол, монофторфосфат натрію, Аромат, карбонат натрію, Сахарин натрію, Бікарбонат натрію, Лимонен, Еугенол.	Aqua, sorbitol, hydrated silica, disodium pyrophosphate, sodium lauryl sulfate, aroma, sodium hydroxide, cellulose gum, sodium saccharin, sodium fluoride, CI 77891, carbomer, charcoal powder, mica,	Aqua, hydrated silica, sorbitol, glycerin, pentasodium triphosphate, potassium nitrate, PEG-6, sodium lauryl sulfate, aroma, xanthan gum, sodium hydroxide, cocamidopropyl betaine, sodium fluoride, sodium saccharin, limonene. CI 42090.

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

				limonene, polysorbate 80	
Обсяг	125 г	100 г	100 г	100 г	75 г
Масова частка фториду	0,145%	0,145%	0,1%	0,1%	0,145%
Умови зберігання	Зберігати при температурі від 0 до +25 С	Зберігати при температурі від 0 до +25 С	Темне, сухе місце	Зберігати при температурі від 5 до 30 С	Зберігати при температурі від 0 до +25 С
Терміни придатності в місяцях	24	34	24	36	32
Дата виготовлення	25.06.2022	30.07.2022	21.04.2022	19.11.2022	20.06.2022
Призначення стандарту	Виготовлено згідно з внутрішніми стандартами DENTAL-Kosmetik GmbH & Co.KG у Німеччині	Виготовлено згідно з внутрішніми стандартами Procter & Gamble Manufacturing у Німеччині.	TS EN ISO 11609:2010 «Dentistry. Dentifrices. Requirements test methods and marking	Виготовлено згідно з внутрішніми стандартами Procter & Gamble у Німеччині	Виготовлено згідно з внутрішніми стандартами GSK у Греції

245

Результати досліджень органолептичних показників наведено в таблиця 4. Зубна паста ТМ «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» на відміну від усіх зазначених зразків має найбільш виражений смак м'яти. Легкий смак і аромат у «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» і «Sensodyne complex daily care». Візуальна оцінка була підтверджена результатами мікроскопічних досліджень, котрі наведено в таблиця 5. Дослідивши зразки зубних паст з використанням електронного мікроскопу, зроблено висновки стосовно розмірів та кількості мінеральної речовини, яка входять до складу зубних паст. Встановлено (табл. 1.5.), що найбільш гомогенну структуру та оптимальний склад мінеральної фракції має зубна паста «Sensodyne complex daily care».

Табл. 1.4

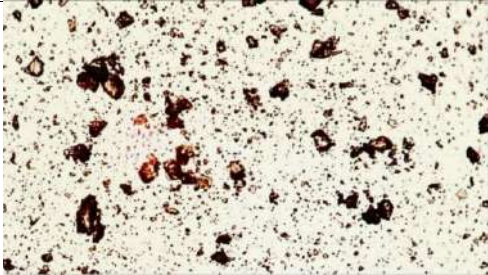
Оцінка відповідності зубних паст за органолептичними показниками

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

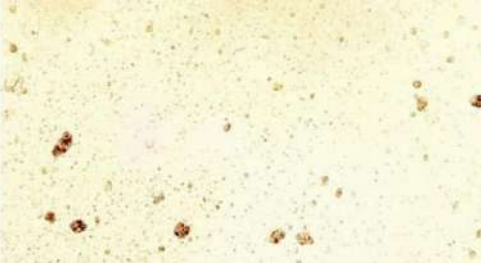
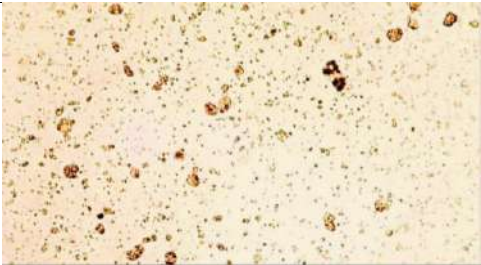
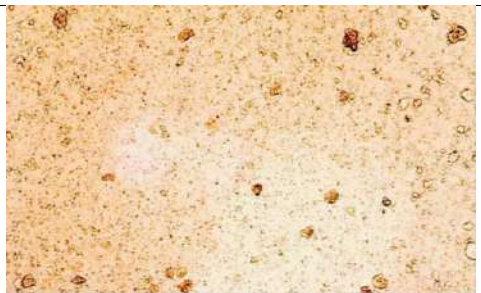
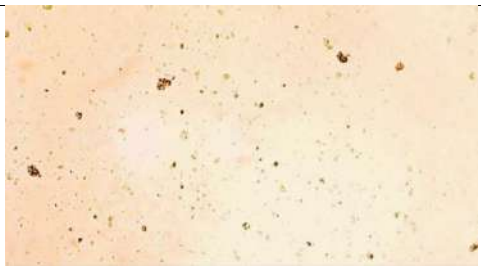
Показники	Характеристика об'єктів				
	«Dentalux Complex 3 Mint Fresh»	«Oral-b 1-2-3 Mint»	«Colgate Triple Action»	«Blend-a-med 3D White»	«Sensodyne complex daily care»
Зовнішній вигляд	Однорідна, з невеликими крупинками, без сторонніх домішок та згустків, дуже густа, рівномірно наноситься на щітку	Однорідна, з невеликими крупинками, без сторонніх домішок та згустків, не дуже густа, рівномірно наноситься на щітку	Однорідна, пластична, з трьома смужками, без сторонніх домішок та згустків, рівномірно наноситься на щітку	Однорідна, пластична, з двома смужками, без сторонніх домішок та згустків, рівномірно наноситься на щітку	Однорідна, без сторонніх домішок та згустків, рівномірно наноситься на щітку
Колір	Білий, крупинки сині	Білий, крупинки сині	Три смужки – блакитна, зелена та біла	Дві смужки – біла та сіро-чорна	Білий
Запах	Виражений, терпкий, з ароматом м'яти	Виражений, різкий, з ароматом м'яти	Виражений, трішки різкий, свіжий, з ароматом м'яти	Виражений, приємний освіжаючий запах	Приємний, освіжаючий
Смак	Свіжий, приємний, з присмаком ментолу	Свіжий, з присмаком ментолу	Виражений, зі смаком ментолу	Виражений, з м'ятою	Виражений, з присмаком м'яти

Таблиця 5.

Дослідження зразків зубних паст за допомогою електричного мікроскопа

Зразок	Фотографія	Характеристика
Паста зубна «Colgate Triple Action»		При збільшенні $\times 100$ разів зразка зубної пасти виявлено, що абразивні скупчені є досить великі агломерати. За розміром частинки дуже крупні, мають гострі ділянки, частка дрібної фракції незначна

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

<p>Паста зубна «Dentalux Complex 3 Mint Fresh»</p>		<p>Зубна паста має однорідну фракцію. Однак дуже мало мінеральної складової. Є досить крупні абразиви, проте їх не багато.</p>
<p>Паста зубна «Blend-a-med 3D White»</p>		<p>Дрібнорозмірних частинок небагато. Основна фракція – мінеральні абразиви середнього розміру, проте їх мало.</p>
<p>Паста зубна «Sensodyne complex daily care»</p>		<p>Виявлено певні скупчення агломератів мінеральних речовин. Наявна як дрібна, так і середніх розмірів фракція, структура однорідна.</p>
<p>Паста зубна «Oral-b 1-2-3 Mint»</p>		<p>Видно, що вміст мінеральної складової зубної пасту дуже малий. Основна фракція – дрібні частинки з гострими краями.</p>

Використання зубної пасту «Colgate Triple action» може бути небезпечними для зубної емалі, тому що даний зразок містить велику кількість крупних абразивів гострої форми. Зубна паста «Oral-b 1-2-3 Mint» має найменший вміст мінеральної фракції, основну частину складають дрібні частинки. Кількість мінеральної складової зубної пасту «Blend-a-med 3D White» наближений до оптимального, однак мало абразивів середнього розміру. Результати досліджень фізико-хімічних властивостей зубних паст представлено в таблиці 6.

Таблиця 6

Фізико-хімічні властивості зубних паст

Показник	Вимоги ГОСТ 7983- 99	«Colgate Triple Action»	«Blend-a-med 3D White»	«Dentalux Complex 3 Mint Fresh»	«Oral-b 1- 2-3 Mint»	«Sensodyne complex daily care»
Проте Водневий показник (рН)	5,5-10,5	9,1	7,8	7,5	7,3	8,63
Визначення вуглекислого кальцію та вуглекислого магнію, %	Не нормується	46,99	35,12	25,62	34,25	28,90
Піноутворююча здатність (мм)	Не нормується	425	215	230	280	273
Вологість (%)	Не нормується	37	47	51	38,7	39
Густина (г/см ³)	Не нормується	1,474	1,245	1,450	1,392	1,408

Зубна паста «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» має дещо нижчий показник значення для вуглекислого кальцію та вуглекислого магнію, а от «Colgate Triple action» перевищує встановлену межу майже на 7 %. Піноутворююча здатність дослідних зразків відповідає вимогам на рівні 250-700 мм, окрім зубної пасти «Blend-a-med 3D White»: отримане значення дещо нижче і становить 215 мм. Показник вологості повинен знаходитись в межах 19-45 %. Зубні пасти «Blend-a-med 3D White» та «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» перевищують межі, встановлені нормативними документами. За результатами фізико-хімічних досліджень всі заявлені зразки задовольняють вимоги. Оскільки рН пасти, перш за все, буде впливати на відновлення кислотно-лужного балансу в порожнині рота і чим більший він, в діапазоні дозволеного вимогами, тим краще буде відбуватися цей процес, так як під впливом бактерій в ротовій порожнині утворюється кисле середовище, а паста повинна її нейтралізувати. В результаті дослідження рН дослідних зразків встановлено, що вміст показника коливається в межах допустимих значень. Зубна паста ТМ «Colgate Triple action» має найбільше значення рН – 9,1 % серед дослідних зразків, а саме кількість і розміри абразивів, які виявлено під мікроскопом (табл. 1.4) привели даний показник до такої позначки. рН всіх інших зразків не перевищує 8, окрім «Sensodyne complex

daily care» зі значенням рН – 8,63%. Дослідження вмісту вуглекислого кальцію та вуглекислого магнію виявили наявність даних хімічних складових зубних пастах, однак він свідчить про наявність мінеральних частин, котрі виконують полірувальну дію. Зубна паста «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» має дещо нижчий показник, відповідно і збільшення під мікроскопом не показало достатньої кількості мінеральних частин і можна сказати, що наповнювачі не мають мінеральну природу. А от «Colgate Triple action» перевищує встановлену межу майже на 7% за рахунок великих абразивів, котрі було видно під мікроскопом. Всі інші дослідні зразки зубних паст не перевищують зазначені межі. При визначенні піноутворюючої здатності з'ясовано, що найбільший показник мають зубна паста «Colgate Triple action» - 425 мм. Найбільше вологи містить зразок зубної пасти «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» – 51 %, що було відчутно досліджуючи зразки органолептично консистенцію. Вміст показника вологи у зубних паст «Blend-a-med 3D White» та «Sensodyne complex daily care» відповідно 47 % та 39 %. В результаті досліджень густини виявлено, що найбільш густою є паста з найменшою вологістю «Colgate Triple action» з показником 1,474 г/см³, «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» 1,450 г/см³ відповідно. Рідка консистенція зразка пасти «Oral-b 1-2-3 Mint» обумовила густину на рівні 1,392 г/см³, а для пасти «Blend-a-med 3D White» – 1,245 г/см³. Отже, проаналізувавши всі отримані показники в підсумку можна додати, що зубна паста «Sensodyne complex daily care» задовольняє всі вимоги нормативної документації і може вважатися найкращою серед обраних зразків. Зубна паста «Colgate Triple action» за результатами мікроскопічних досліджень є неоднорідною, з великою кількістю крупних мінеральних частин, що відповідно вплинуло на кількість вуглекислого кальцію та вуглекислого магнію і на рН. А зубна паста «Blend-a-med 3D White» разом із зубною пастою «Dentalux Complex 3 Mint Fresh» мали значний відсоток води, тому їх консистенція і густина були дещо рідкими. З вибором зразку визначились, а тепер до Вашої уваги пропонується техніка виконання догляду за ротовою порожниною [9]: "Щітку слід тримати під кутом

**Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості:
матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції**

в 45 градусів до зубів. Бічну поверхню зубів очищаємо вимітаючими рухами від ясен до краю зуба і додаємо кругові рухи. Жувальну поверхню зубів очищаємо рухами вперед-назад. Щоб не пропустити якусь ділянку, радимо поділити умовно щелепи на 4 частини - починаємо чистити кожен квадрант від центру до бічних зубів". Отже, в результаті дослідження розкрито особливості аналізу хімічного складу засобів догляду за ротовою порожниною та експериментально перевірено якість обраних для дослідження зразків зубних паст. Розроблено та надано споживачам у вигляді рекомендацій техніку виконання догляду за ротовою порожниною, що позитивно впливає на якість догляду за емаллю зубів.

Перелік джерел інформації

1. Пасты зубні. Загальні технічні умови (ГОСТ 7983-99): ГОСТ 7983-99. [Чинний від 2001-01-01]. 2000. 36 с.
2. Постанова Головного державного санітарного лікаря України ДСанПіН 2.2.9.027-99 «Державні санітарні правила і норми безпеки продукції парфумерно-косметичної промисловості» 27 від 01.07.1999.
3. Про технічні регламенти та процедури оцінки відповідності: Закон України від 01.12.2005 № 3164-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
4. Cosmetics legislation. The rules governing cosmetic products in the European Union. 80 p.
5. Association of perfumery and cosmetics of Ukraine. URL: <http://apcu.ua/nauka-ta-bezpechnist/naukovidoslidzhennya-ta-rozrobki/827.html>.
6. International centre for quality certification. URL: <http://www.icqc.eu/ru/gmp.php>.
7. Lindhe J. Triclosan copolymer/fluoride dentifrices: A new technology for the prevention of plaque, calculus, gingivitis and caries./ Am.J. Dent., 1990, 3: 53-54.
8. Методи вимірювання густини. URL: <http://wiki.tntu.edu.ua>.
9. Секрети правильного домашнього догляду за ротовою порожниною. URL: <https://porcelain-dent.com.ua/publication/articles-of-doctors/secrets-of-proper-home-oral-care-author-alina-kolyakina>.